

تربیت نیروی انسانی برای انجام امور مربوط به آبیاری، زهکشی و

نوسازی مناطق روستائی

گروه آبیاری و آبادانی دانشگاه تهران

قدت‌الله تمدنی

تعریف و تشریح وظایف آموزش عالی در تربیت نیروی انسانی لازم در امور مربوط به مهندسی و علوم آبیاری و زهکشی موضوع این سخنرانی است که این مسأورت بطور اخص از طرف گروههای دانشگاههای تبریز، شیراز و تهران در اینمورد بعهدہ اینجانب گزارده شده است. از سال ۱۳۱۵ که باتشکیل اداره آبیاری گام اول در راه آبیاری نوین ایران برداشته شده ضرورت تربیت نیروی انسانی در این زمینه احساس میشد ولی تحقق این مهم چندین سال به تعویق افتاد تا اینکه در سال ۱۳۳۴ این رشته در دانشگاه تهران به همت جناب آقای مهندس فرزانه حیات خود را آغاز کرد و اولین فارغ التحصیلان در سال ۱۳۳۸ خدمت خود را در دستگاههای مختلف کشور آغاز کردند.

به محاذات گسترش نیازهای مملکتی در مؤسسات دولتی، ملی و بخش خصوصی در زمینههای مربوطه در طول برنامه سوم و چهارم عمرانی که در آن طرحهای آبیاری و زهکشی و آبادانی وارد مرحله فعالی گردید دانشگاههای دیگر نیز اقدام به تأسیس گروههای مربوطه کردند بطوریکه در حال حاضر دانشکدههای کشاورزی تهران، تبریز شیراز، اهواز و رضائیه سالها است که در این رشته فارغ التحصیل دارند و نیرو انسانی لازم را تحویل جامعه مینمایند. نظر به اهمیت موضوع با مقیاس مملکتی بسیار ضروری است که اولاً تعریف دقیق و علمی از این رشته آموزشی مهندسی بعمل آید و وظیفه آن در تأمین نیروی انسانی دقیقاً معلوم گردد. این موضوع برای حضار محترم و متخصصانی که مستقیماً با اینگونه مفاهیم و با فنون مهندسی آبیاری و آبادانی آشنائی و سروکار دارند روشن است و توسط گروههای مربوطه نیز در فرصت‌های ضروری در روی این مسئله تأکید شده است. ولی اکنون زمان آن رسیده است که این موضوع به شکل علمی تر و کاملتری در این مجمع علمی و ملی طرح شود.

نیاز به طرح این مسئله از علل زیر ناشی میشود:

۱- اهمیت فوق العاده آب و آبیاری و زهکشی و بهسازی روستاها که در حال حاضر جای بزرگی را در برنامه‌های عمرانی به خود اختصاص داده و این مهم در آینده نیز بعنوان یکی از حادترین مسائل اقتصادی در ایران مطرح خواهد بود
۲- گسترش روز افزون وزارتخانه‌ها، سازمانها، مؤسسات، شرکتهای سهامی زراعی، واحدهای بزرگ کشت و صنعت و بالاخره کلیه دستگاههایی که وظیفه مهم حفظ و بهره‌برداری از منابع آب را به عهده داشته و به نیروی انسانی لازم در سطوح مختلف نیاز دارند.

۳- ضرورت هماهنگی کردن برنامه‌های آموزشی گروههای آبیاری و آبادانی مملکتی و احتیاجات دستگاههای جذب کننده که در این زمینه فعالیت دارند.

۴- گسترش همکاریهای فنی بین دانشگاهها و سازمانهای دولتی و بخش خصوصی.

طبق تعریف مهندسی آبیاری و زهکشی، عمران و آبادانی و علوم مربوطه یکی از رشته‌های تحصیلی است که کلیه مسائل مربوط به مهندسی را در مناطق روستائی مورد توجه قرار میدهد.

حوزه فعالیت و رسالت این رشته از آموزش عالی تأمین نیروی انسانی در سطوح مختلف است. گروهها و بخشهای مربوطه در دانشگاهها وظیفه دارند تا این نیروی انسانی را جهت هدفهای زیر تربیت نمایند:

بررسی و بهره برداری از منابع آب، طراحی شبکه‌های آبیاری و زهکشی، تعیین نیاز آبی گیاهان، اعمال بهترین شیوه‌های آبیاری، بالابردن راندمان آبیاری، بررسی و بهسازی محیط کشت نباتی، بررسی و بهسازی محیط زیست انسانی در روستاها، تجدید قطعه بندی اراضی برای بهره برداری مفید و مؤثر (Remembrement) و انجام تحقیقات لازم در کلیه شئون فوق‌الذکر.

اینک که انجام برنامه‌های عمرانی نیاز مبرم به وجود نیروی انسانی متخصص و پرورش یافته در سطوح مختلف را در این رشته الزام آور نموده است لازم است تا برنامه ریزیهای این واحدهای آموزشی با دقت و توجه هرچه بیشتر بر پایه‌های اصولی‌تر و منطبق بااحتیاجات مملکتی تحولات کشور و نیاز دستگاههای جذب کننده استوار شود. به منظور نیل به این هدف بزرگ ملی و شرکت فعالانه و کامل کادر آموزش عالی در این بسیج اجتماعی بسیار ضروری است که دانشگاهها بیشتر از سابق به بسط و گسترش این رشته‌ها چه از نظر کیفی و چه از نظر کمی توجه نموده و برنامه ریزیهای آموزشی و تحقیقاتی توسط گروههای مربوطه بعنوان صالح‌ترین مرجع و بارانمائی و همفکری و همکاری کلیه دستگاههای اجرائی و تحقیقاتی ذینفع مملکت و با توجه به نیازها و مقتضیات برنامه‌های عمرانی کشور و سیاست دولت انجام پذیرد.